

Ett kulturhistoriskt forskningsinstitut i Upplands-Bro

- * Är du intresserad av kulturhistoria?
- * Har du någon gång lekt med tanken att bli forskare?
- * Nu har du chansen!
- * Vi har startat Föreningen för Upplands Bro Kulturhistoriska Forskningsinstitut.

Föreningens syfte är att driva ett institut för kulturhistorisk forskning.

Upplands-Bro Kulturhistoriska Forskningsinstitut (UKF) skall fungera som en katalysator och nyttiggöra fornforskningsintresserade människors vilja att hjälpa till där så är möjligt. Genom frivilliga arbetsinsatser kan mycket forskningsarbete bedrivas som annars inte skulle vara möjligt att utföra.

Ytterligare ett syfte är att sprida kunskap om rön från det kulturhistoriska forskningsområdet och stimulera intresset för forskning överhuvud taget.

Bakgrund

Upplands Bro är en kommun där intresset för det förgångna är stort. Tre aktiva hembygdsföreningar borgar för detta. Därtill uppmuntras intresset av kommunens ledning på olika sätt. Hembygdsprojektet 1977 som bedrevs i samarbete mellan Historiska museet och kulturnämnden är ett exempel. Projektet syftade bl a till att kartlägga och belysa kommunens förflutna och vad som fordorm timat på kommunens mark.

En hembygdsbok "Det hände i Upplands Bro" gavs ut 1984 i kommunens regi. Nyligen hade bygdespelet "Stöket vid Stäket" premiär. Manus, som skrivits av hembygdsforskaren Börje Sanden (tillika författare av hembygdsboken), handlar om striden om Stäks slott mellan Sten Sture och Gustav Trolle som fick sin dramatiska upplösning vid Stockholms blodbad 1520.

Under 1980-talet har omfattande arkeologiska undersökningar ägt rum på Rösaring och Fornsigtuna - ett resultat av intimt samarbete mellan Riksantikvarieämbetet och amatörarkeologer. Genom att amatörarkeologerna ställer upp som frivillig arbetskraft på sin semester har utgrävningar kunnat genomföras i en omfattning som annars inte varit möjlig.

Då medlen för genomförandet av utvärdering av utgrävningar vid Fornsigtuna tröt, startades på privat initiativ "Stiftelsen Upplands Bro Fornforskning" med syftet att skaffa fram pengar till laboratorietester etc.

I kölvattnet på alla dessa aktiviteter föddes iden att starta ett kulturhistoriskt forskningsinstitut. Tanken är att modellen för samarbete mellan professionella arkeologer och amatörarkeologer skulle överföras även på forskningsområdet.

FÖRENINGEN FÖR UPPLANDS-BRO KULTURHISTORISKA FORSKNINGSSINSTITUT

Diskussionerna om att starta ett institut började i februari. Den 18 februari hölls ett första möte varvid en interimsstyrelse tillsattes bestående av Curt H Dahlgren amatörforskare, Börje Sanden hembygdsforskare och Siv Wikström arkeolog.

Interimsstyrelsen utarbetade ett konkret förslag till stadgar, arbetsformer etc och den 23 mars 1987 kallade man till ett konstituerande möte. De församlade beslöt att bilda föreningen. Förslaget till stadgar antogs utan ändringar. Styrelsen fick följande sammansättning:

Curt H Dahlgren, ordförande
civilekonom, ingenjör, amatörforskare med datorbakgrund

Börje Sandén, ledamot och institutschef
lärare, hembygdsforskare, kontaktperson Bro hembygdsförening

Siv Wikström, ledamot
arkeolog

Agneta Allerstav, ledamot
kontaktperson Stockholms Näs hembygdsförening, amatörarkeolog

Karl-Erik Mörk, ledamot
kontaktperson Stockholms läns hembygdsförbund

Tore Zander, ledamot
kontaktperson Håtuna Håbo-Tibble Hembygdsförening

Gunilla Stenström, suppleant
amatörarkeolog

Arbetsformer

Det övergripande ansvaret för UKF verksamhet vilar på styrelsen. Styrelsen har utsett en instituttschef som har det operativa ansvaret för UKF verksamhet.

Det praktiska forskningsarbetet kommer att bedrivas i projektform. Innan ett projekt formellt startas utarbetas ett projektförslag med kort beskrivning, tidplan för genomförandet etc. Klartecken för start ges av instituttschefen eller styrelsen.

VAD KAN ETT KULTURHISTORISKT FORSKNINGSSINSTITUT UTRÄTTA?

Förutom amatörarkeologer bör även skolor vara intresserade av institutets verksamhet. Där kan man få stöd och hjälp med utformning och genomförande av diverse projektarbeten.

På Upplands Bro bibliotek finns ett stort outforskat material; den s k Svenngårdska Samlingen. Att katalogisera den och tolka handskriftsmaterialet är en angelägen uppgift som kommer att utföras inom institutets ram.

På institutet har man den uttalade målsättningen att genom bidrag från stiftelser etc skaffa fram erforderliga medel för att köpa en kraftfull minidator med programvara för databas och informationssökning. Med ett sådant verktyg som stöd i forskningsverksamheten bör även en del professionella forskare ha intresse av ett samarbete med institutet. Anskaffning av en sådan utrustning möjliggör genomförande av andra typer av forskningsprojekt. Man skulle t ex kunna ge ortnamnsforskningen en helt ny dimension genom möjligheten att sammanföra information från olika källor och göra sökningar och sammanställningar och därigenom lättare kunna hitta samband och strukturer som inte är uppenbara vid studium av befintliga manuella register.

PROGRAM FÖR 1987

Ett informationsmöte hölls den 20 maj på hembygdsgården Klint i Bro. Dit var människor som är intresserade av att delta i forskningsprojekt inbjudna.

Ett antal forskningsprojekt dras igång redan före sommaren. Ett program för verksamheten hösten 87 - våren 88 är under utarbetande och kommer att distribueras med det snaraste.

Upplysningar om institutet - gula PR-häftet sänt till följande institutioner, myndigheter o dyl

Länsstyrelsen i Stockholms län, länsantikvarien
Stiftelsen Stockholms läns Museums Erik Åström
Dialekt och Folkminnesarkivet i Uppsala
Ornamnsarkivet i Uppsala
Sigtuna Museer
Sigtuna Hembygdsförening
Riksantikvarieämbetet, Björn Ambrosiani
dito, Margareta Biörnstads blivande chef
dito, Åke Hyenstrand
dito, David , Damell
dito, Lars Sjösvärd
dito, Anders Hedman
dito, Tidskriften Kulturminnesvård
Arkeologiska institutionen vid Stockholms universitet, Göran Burenhult
Stockholms läns hembygdsförbund
Riksförbundet för hembygdsvård
Göran Furulands ordf i Hembygdsförbundet
Jan-Bertil Schnell, Läns museibyran
Upplands Fornminnesförening och hembygdsförbund

Enköpingsposten
Uppsala Nya Tidning
DN Järfälla/Upplands-Bro
Svenska Dagbladet
Radio Stockholm

Tjänstemännen vid kommunala förvaltningar i Tibblehuset
Kulturnämndens tjänstemän
Vissa tjänstemän på skolkontoret
Kommunfullmäktiges ledamöter och suppleanter
Vissa privatpersoner
De flesta lärare i kommunens skolor

Medlemmar i kommunens tre hembygdsföreningar
Amatörrarkeologerna